

Pretulu

pentru Sibiu pe 1 anu intregu
7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu
la casa cu 1 fl. mai multu pe
anu; — trimisu cu post'a in
laintrulu monarchiei pe 1 anu
intregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. —
In strainatate pe 1 anu 10 fl. s'eu
22 franci, pe 6 luni 5 fl. s'eu 11
franci. — Numeri singuratici se
dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu si literariu.

Anulu IV.

Ori-ce inserate,

se platescu pe serie s'eu linia, cu
litere merunte garmondu, la prim'a
publicare câte 7 cr., la a dou'a si
a trei'a câte 6 cr. v. a. si preste
aceea 30 cr. de timbru la tesau-
rulu publicu.

Prenumeratiunile se potu face
in modulu celu mai usioru prin
asemnatiunile postei statului, a-
dressate de a dreptulu la Redactiu-
nea Diariului

„Observatoriulu“ in Sibiu.

Nr. 47.

— Sibiu, Mercuri 10/22 Juniu. —

1881.

Finantie Ungariei.

(Urmare.)

3. Categori'a a trei'a din datoriile sta-
tului Ungariei este cea in adeveru nu numai sem-
nificativa, caracteristica pentru modulu de a domni
si administra unguresce, ci totuodalta si fatale, care
inpinge spre unu abisu (prapaste), de care se teme
tota lumea, dara nu crede mai nimeni ca se va
potea evita. Sunt adeca datoriile, pe care statulu
trebuie se le faca regulatu pe fia-care anu, pentru-ca
se acopere deficitele, de care tier'a, fara a fi por-
tatu vreunu resboiu, de 12 ani incóce nici-decum
nu póte scapa, din caus'a defecteloru orga-
nice ale statului. De staturi care au trecut si
póte mai trecu prin multe resboie si revolutiuni cu
diecile de ani, nu are se se mire nimeni, daca
s'au inglodatu in datorii grele, dara se se mire,
cum unele scapa asia de usioru, in puçini ani, si
prosperedia din nou.

Urmatori'a tabella compusa din deficitele Un-
gariei ne spune mai multu decât ori-care alte
explicatiuni; observamu inse, ca intru o linia defi-
citele sunt dupa ani asia precum se vedusera in
preliminariulu budgetulu anuale in momentele votarei,
in cecalalta sunt consemnate asia, precum au
resultatu ele dupa câte doi ani din revisiunea curtiei
de compturi (Rechnungshof), care cerne, corege si
rectifica milioane de erori.

Asia dara deficitele Ungariei sunt:

Pe anii	Deficite dupa budge- tulu preliminaru, in milioane si parti de milioane	Deficite dupa recti- ficarile curtiei de compturi, totu in milioane si parti de milioane
1870	8,225	11,1
1871	18,543	18,1
1872	44,050	41,4
1873	19,738	55,7
1874	32,706	61
1875	21,666	40
1876	8,370	31
1877	14,699	26
1878	21,121	53
1879	24,807	38
1880	19,916	—
1881	24,726	—

Deficitele efective, adeverate ale acestoru doi
ani din urma se voru cunosce exactu numai dupace
voru trece prin revisiunea curtiei de compturi; se
camu scie inse de pre acuma, ca differenti'a in
mai reu va fi érași in proportiune camu ca cea
din a. 1879. Dara se póte intempla si mai reu,
buna-óra precum se vede la anii 1873, 1874,
1876, 1878 etc.

Asia dara in 12 ani deficitele Ungariei au
trecutu departe preste ametitori'a suma de 420
milioane florini val. austriaca, sau redusa in franci,
preste unu miliardu si 50 milioane. Pana a nu
petrunde ceva mai afundu in cauzele acestei ad-
ministratiuni de risipa si ruina, se vedemu cum se
acopere acelea deficite.

Acelea se acopere in doue moduri: 1. prin
necurmat'a inmultire a inopiteloru directe si in-
directe, dintre care unele sunt indoitu, altele in-
treitu mai urcate decât fusera acelea sub austriaci
(1850—1867), precum arataseramu si la alte oca-
siuni; 2. prin inprumuturi forte oneroase si anume:

a) Inprumutulu cu premie votatu prin
art. XX din 1870 in suma de 30 milioane, a carei
amortisatiune este 1.800,000 fl. pe anu.

b) Inprumutulu in argintu (art. XX 1871)
totu de 30 milioane fl.; interesele anuali 2 mil.
231,000 fl. v. a.

c) Inprumutu totu in argintu (art. XXXII
1872) in suma de 54 milioane fl. v. a.; interese
an. 4.190,000 fl.

d) Inprumutu numitu alu bonurilor (obli-
gatiuniloru) de tesauru (art. XXXIII 1873) in

suma de 153 milioane val. austr., dara cu condi-
tiune, ca interesele de 6% la acelu capitalu
enormu se le platésca tier'a in auru, apoi fia
agio (cursulu) ori-care va fi; asia acelea interese
care faceau pe anu 11 milioane si 40 mii florini,
se platescu in auru. Se ne insemnamu bine acestea
sume, atatu ca-ci mai la vale vomu avea a face
mai multu cu ele, catu si ca ele se scotu din su-
dorea de sange, din carnea si meduv'a poporului,
de unde intra in cassele wertheimiane ale pluto-
cratiei.

Acestea patru inprumuturi destinate a coperi
cu ele deficitele sumate, facu v. a. fl. 267.000,000

Adaoge datoriile din ca- tegori'a I-ma	852.261,760
Si cele din cat. II-a (de investitiuni) odata	85.125,000
Si érași pentru dieciuel'a viiloru	21.670,000

Statulu Ungariei éra da-
toriu pana in 30 Aprile

a. c. cu 1,226.056,760
adeca unu miliardu doue sute douedieci si sieše
milioane cincidieci si siese mii siepte sute siesedieci
florini v. a. Observati inse, ca sumandu luaramu
tote capitalurile in valóre egala austriaca, ca si
cum nu ar fi vorba de agio (diferentia) intre moneda
de auru, argintu, charteia.

Se'mi mai numiti in tota lumea vreunu altu
statu numai de marimea statului Ungariei cu ceva
preste 15 1/3 milioane locutori, partea cea mai mare
agricultori, lipsiti de industria in sensu europénu,
lipsiti si de comerciulu maritimu, carele totusi se
póte in spinarea sa datorii preste una miie
doue sute douedieci si siese de milioane
fl. v. a. si se platésca partea cea mai mare a ve-
nituriloru sale numai in interese anuali, preste
acésta se fia expusu la tote fluctuatiunile burseloru,
se platésca in argintu si in auru cumparatu uneori
cu câte 15% mai susu, pre candu statulu nu ca-
patase decât celu multe câte 80 1/2 pe obligatiunea
de 100 fl.

Dela inceputulu dualismului a intielesu tota
lumea, ca daca s'a decisu odata, ca economi'a de
statu a monarchiei se fia rupta in doua, trebuia
se se inpartia si datoriile sale passive in o propor-
tiune órecare, si aceea se regulá asia, ca 70 parti
se remana in sarcin'a tieriloru austriace (Cislaitani'a),
éra 30 (nu tocma) se cada asupra Ungariei proprie
cu Transilvani'a si cu Croati'a. Totu asia de bine
se intielege si trecerea la statulu Ungariei a totu-
roru datoriiloru urbariali, câte s'au facutu in fa-
vórea si spre sustinerea familiiloru aristocratice din
tierile acestui statu. Nu se inpedeca nimeni nici
de datoriile care se facu pentru investitiuni, nu
numai in favórea generatiunei presente, ci si in
a celei viitorie; las' se platésca si descendenti nostrii
interese la capitaluri intrebuintate mai multu pentru
ei, prin infintiare de cali ferate si drumuri asternute,
prin canalizare si regulare de riuri, inmultirea si
inavutirea instituteloru de cultura si de binefacere,
prin reforme salutare in economi'a rurale, industria
si comerciulu etc. etc.

Ceea ce nu prea intielege tota lumea este,
ca dupace statulu se scie datoriu cu sutele de mi-
lióne coprinse in cele doue categorii 1 et 2; dupa-ce
pe temeulu contractulu dualisticu éra scutitu de
administratiunea disa si inferata de vitrega, rea si
reutatiósa austriaca; dupace in fine cunoscea bine
gradulu de cultura si activitate alu popóraloru
sale, se demitte totusi dintru odata, adeca curendu,
in cei de antai ani si respective in diece ani ai
dualismului, la spese atatu de exorbitante, in catu
nu se ajunge nici cu inopitele indoite, ci venindu
in strimtóre de falimentu, alérge la inprumuturi
fortiate, numai ca se acopere deficitele devenite
normali, ca si cum ar fi portatu in fiacare anu
câte unu resboiu. Éta, aci este locul de a in-
vestiga cauzele acestei politice finantiarie nefericite,

din care potu urma cu cea mai mare probabilitate
desastre infricosiate, dissolutiune si ruina generale,
de inaintea carora va disparea chiaru si fanatis-
mulu magiarisarei, precum dispere pulberea din
calea unui orcanu.

(Va urmá.)

Professiunea de credintia politica si nationala a domnului Alexandru Mocioni.

Onorabilele domnu dr. Alexandru Mocioni fiindu
invitatu atatu la conferenti'a confidentiale din
20—21 Octobre a. tr. destinata a se intruni in
numeru de 26 membrii la Sibiu, catu si la con-
ferenti'a generale, cum amu d'ce regulamentata,
din 12—14 Maiu a. c., n'au aflu cu cale a par-
ticipa la nici-una. Dupa cele intemperate in anii
din urma, anume intre inteligenti'a romanésca, atatu
cea miréna, catu si chiaru cea eclesiastica, dn.
Mocioni avuse óresicare dreptate ca se fia des-
gustatu si se se retraga inpreuna cu altii. Dara
precum atesta insusi dsa, ca cestiunea cea mare a
tieri si cea dintre romani si magiari inca nu este
limpedita si matora, intocma se intemplase si cu
relatiunile reciproce dintre romani si romani. Pentru
natiunea romanésca din acestu statu anulu 1867
avusese unu caracteru de respiria Jerusalmului;
din acelu anu inainte incepuse a o lua care incatrau,
si prea puçini observau, ca nu mai existe acea
potestate de tiranu pe pamentu, care prin simpl'a
denegare a existencie si a numelu nostru, se fia
in stare de a ne si scóte pe toti din patri'a stra-
buna, a ne subtrage terenulu de sub pitióre, a ne
transporta in captivitatea Egiptului, ori a Babilo-
nului (a ne mesteca intre siepte limbi, Babilonu
ar fi.) Au trebuit 14 ani, pentru-ca se ne recu-
legemu, se ne reafiamu, se ne raliamu, cum dicu
soldatii. Ne-amu raliatu. Dn. Mocioni vine prin
memorabilele seu respunsu datu Lugosianiloru si
publicandu'lu in trei limbi, constata si dsa in faci'a
lumei, ca natiunea romanésca in locu de a renuntiá,
mai virtosu se afirma ea pe sine din nou in exis-
tenti'a sa.

Reproducemu cu multa bucuria si placere acelu
respunsu demnu de inportanti'a causei, ca si de
eminentele talente ale eruditulu barbatu. Tradu-
cerea in romanesce nu este a nóstra, o damu asia
precum ne-a venitu.

Cátro st. membrii ai partidei romane-nationale din
cerculu electoralu Lugosiu.

Stimatiloru alegatori!

In conferenti'a electorala a D-Vóstre din 30
a l. tr. ati insarcinatu comitetulu de noue, ca se-mi
imbie candidatur'a pentru cerculu Vostru electoralu.
Primiti multamit'a mea adencu semtita pentru
onorific'a-ve incredere, cu carea a-ti binevoitu a
me distinge de repetite-ori déjà inainte cu ani, si
astadata érași. Regretu inse fórté, ca sunt silitu
a Vi declará astadata, cumcá, intre inpregiurarile
de faci'a n'asiu fi in stare de a primí unu mandatu
pentru dieta. Motivele acestei refusari le veti
potea apretiui mai bine, daca Ve voiu desfasiurá
fara nici o reserva in lineamente generale si intr'o
forma catu se póte de concisa, parerile mele asupra
presentei situatiuni politice a tieri.

Abia au decursu 14 ani dela reintroducerea
erei constitutionale. Restimpu scurtu in viéti'a
popóraloru! Prea scurtu chiaru si pentru a sterge
din memori'a nóstra acele sperantie, parte indrep-
tatite, parte prea sanguinice, cari in generalu s'au
legatu de sistemulu nou. Si cum s'au realisatu
aceste sperantie? Ce e resultatu acestui sistemu
— déjà dupa unu timpu atatu de scurtu? Lasu
faptele se vorbésca.

O datoria de statu apasatória, estrema incor-
dare a poteriloru tributarie, finantie derangiate, fara
aspecte fundate pentru regularea acelor, stagnare
economica, o armata de ampoiati, lips'a de legi
pe terenulu justitiei, lips'a de dreptu pe terenulu

administratiunei, care si altcum e decadiuta in tóta privinti'a. De si darile amenintia déjà trunchiulu capitatului, de si budgetulu statului s'a indoitu, totusi partea aceea, despre carea potemu dispune in favórea recerintieloru nóstre economice si culturale mai urginti, este o particica minimala, de totu disparetória. In privinti'a politico-comerciala stamu sub grea apasare a sistemului colonialu. Isolati de piati'a lumii prin puternicele bratie ale aliatiului nostru, productiunea si consumatiunea nóstra se monopolisédia de o potriava.

Chiaru unu statutu avutu, industrialmente bine desvoltatu, ar trebui se succumbe cu timpulu unui sistemul fiscalu si politico-comercialu atátu de esplótatoriu. Cine ar potea crede cá, serac'a nóstra tíera agricola, fára industria, spiritualmente si materialmente puçinu desvoltata, ar potea inca lungu timpu resiste pressiunei acestui gresitu sistemul politicu? Intr' adevéru s'ar recere unu optimismu esageratu, pentru a nu pricepe nici astadi, cá sistemulu acesta, si fára unu impulsu esternu, mai curendu séu mai tardiu, prin insasi caducitatea sa propria, trebuie se se derime. Nimenea in tíera, carele e in stare a dejudecá complet'a seriositate a situatiunei, n'ar potea fi supusu unui atare optimismu. Si cele mai moderate si indreptatite sperantie, nutrite la reintroducerea constitutionalismului, cedu ingrigirilor serióse, déjà pentru procsimulu viitoriu. Si acela, carele nu e inca in stare a pricepe chiaru, simte instinctivu intern'a caducitate a acestui sistemul. Asteptámu cu presimtire evenimente, ce trebuie se vina, cari arunca inainte umbr'a lor mare si intristédia spiritele patriotice.

Cum a fostu cu potintia cá, o tíera, de si inca nedesvoltata, dar bogatu dotata cu darurile naturei, in puçini ani se ajunga in acestu stadiu de decadentia? Suna aprópe cá o poveste infioratória, daca ne reprezentámu intr'o miniatura aceea ce noi insine amu petrecutu, ale carui urmari grele noi insine le simtimu profundu, despre nesupportabilitatea carora noi insine ne plangemu la tóta ocasiunea. Daca intentiunea rea, sistematicu lucra la destructiune, — ea ar remanea rusinata fácia de opulu acelor barbatu eminenti de caracteru onorabilu, cari, cu intentiunea cea mai curata, insufletiti de straduirile cele mai nobile, devotandu-si tóte poterile lor barbatesci, au intreprinsu opulu celu mare alu regeneratiunei.

De siguru nimenea nu va negá cá, si pe lângá vointi'a cea mai buna, s'au facutu unele gresieli mari si periculóse, ale caroru daunóse efecte neprevédundu-se, se simtu acuma cu atátu mai viu: totusi amu dá o inportantia prea mare gresielelor acestora, daca amu voi se gasimu numai in ele unic'a causa a seriositatei situatiunei nóstre ingrigitórié. Gresieli singuraticé potu si ele causá daune insemnate, dar nu potu se produca processulu de destructiune, pe alu carui planu inclinat ne aflámu noi. Radecinile reului jacu mai afundu. Ele se potu gasi numai si numai in insasi ide'a fundamentala a intregului sistemul politicu, ce adi domnesce in Ungari'a. Éra acésta idea fundamentala culminédia intr' aceea: De a face din unu statutu micu si polyglottu, unu statutu mare si nationalu.

Contradicerea indoita si denaturarea evidente a unui atare scopu de statutu, se potu prinde cu manile. Totusi acésta idea fundamentala formédia viulu foculariu alu intregéi nóstre politice de statutu. Acésta este tient'a cea mare de statutu, la realisarea careia ne straduimu cu incordarea toturor poterilor nóstre, cu o consecintia de feru si fára a o perde din ochi nici pentru unu momentu.

Condusi de acésta idea fundamentala, amu alesu dintre popórele monarchiei elementulu germanu si amu intratu in o aliantia cu elu; cá-ci: „Pentru totu dramulu de concessiune de dreptu publicu capetámu cu punctulu nationalitatile“, cum s'a esprima o data cu ani inainte cátra mine celu mai amabilu, si fára indoiéla si celu mai spiritualu barbatu de statutu alu Ungariei. Inse afara de „dramulu de dreptu publicu“ amu trebuitu a renuntiá si la independenti'a nóstra economica; amu fostu siliti a acceptá sistemulu colonialu si prin aceea noi insine amu trebuitu se sublegámu nervulu vitale alu desvoltarei nóstre economice. De aci inainte o desvoltare economica sanetósa fú principalmente eschisa. Punctulu de gravitatiune alu statului nostru s'a transpusu afara din elu. Fára o influentia eficace in politic'a esterna a monarchiei, amu gasitu o placere, a jucá a casa in retragere lina, rol'a de potere mare.

Exclusivitatea acésta nationala a schimbatu starea relativu indetulatoria a justitiei nóstre in completa anarchia, numai si numai, cá-ci legile austriace n'au provenitu din geniulu nationalu.

Cine nu suferé in tíera de efectele nefericite, ce o astfelu de mesura a trebuitu se exercitede asupra relatiunilor nóstre de comérciu si de creditu, asupra intregéi nóstre bunastari? Firesce, pentru cá, asia dicendu cu o trasura de péna, éra si s'a detrasu statului nostru o alta conditiune de viétia!

O aristocratiya mare si tare, nationala si versata in politica, unu cleru avutu si puternicu, si, spre laud'a lui se fia disu, totudeauna devotatu causei nationale, o classa de mijlocu destulu de insemnata si o inteligentia relativu respectabila si insufletita de ide'a nationala, sunt totu atátia factori eficaci, cari assecurá nationalitatei magiare, fácia de celealalte nationalitati, mai slabe in urm'a unei sugrumari de secolu, óresicare suprematia nationala. Inse pe lângá tóte acestea nationalitatea magiara este, in tóte privintile prea slaba de a potea inprimá unui statutu polyglottu déjà singuru numai prin preponderanti'a ei naturala caracterulu unui statutu nationalu. Daca odata ide'a acésta fundamentala are se fia realisata si inca intru o modalitate cá, baremu formele esterióre ale constitutionalismului se remana observate, — dupace nationalitatea magiara formédia totusi minoritatea poporatiunei, éra domnirea esclusiva a minoritatei este absolutu incompatibila cu essenti'a adevératului constitutionalismu: n'a remasu decâtu o cale, carea firesce nici ea n'a potutu se duca la sfersitu, dar a fostu unic'a, pe carea s'a potutu celu puçinu incercá de a face posibilu impossibilulu. Fiacare libertate, fiacre dreptu constitutionalu devine in manile nationalitatiloru unu mijlocu eficace pentru propri'a lor validitare politica; voindu a inpedecá acésta, si adeca nu numai negativu, ci si positivu: atuncia a trebuitu se se subordinéde artificiosu unicei priviri politice mai inalte, scopulu acestui supremu alu statului, tóte privirile adevératului constitutionalismu, tóte privirile unei bune administratiuni. Legislativ'a, poterea esecutiva si administratiunea s'au pusu in serviciulu acestei domniri exclusive a minoritatei, acestei ide'i de statutu nationalu. Fiacare actu legislativu, fiacre actu gubernamentalu, fiacre organu alu marelui aparatu administrativu se dejudeca din acestu supremu punctu de vedere. Fiacare functionariu de statutu se pune la postulu seu din acestu punctu de vedere si marele opu alu nullificare politice a nationalitatiloru se intreprinde in stilu mare. Cum stau pe lângá acésta interesele mari ale administratiunei, despre acésta existe numai o unica vóce in tíera. Cátu de devastatoriu si de descompunetoriu róde hidr'a coruptiunei cu miile ei de capete la organismulu de statutu, despre acésta existe numai o gróza generale.

Si totusi tóte aceste nu sunt decâtu urmarile naturali ale unei politice nenaturale!

Opulu nullificare este perfectu si cu profunda parere de reu trebuie se constatámu cá, astadata nationalitatiloru, parte déjà prin lege, parte prin aplicarea ei, li s'a facutu impossibila participarea la viétia constitutionala, si lupt'a parlamentaria onorabila.

Dara daca pe lângá tóte aceste totusi si astadi inca s'ar affá ici-colea vr'unu cercu nationalu, carele si de presentu ar potea increde mandatulu unui deputatu nationalu; nu ni se obtrude intrebarea: Cu ce prospecte si spre ce scopu ar fi se tramita aceste cercuri singuraticé reprezentantii lor la dieta? Ar insemná cá, inca n'amu pricepe pe deplinu situatiunea, daca amu cugetá, cá prin aceea amu fi facutu ceva, cátu de puçinu.

Prea-pretiuierea poteriloru proprie, aspiratiuni egemonistice, visurile de potere mare, sunt in totu casulu incátuva trasuri nationale caracteristice, dar ele totusi nu sunt pe deplinu suficiente pentru a esplicá psihologice acésta politica de va-banque, carea rischédia tóte pentru a castigá tóte. Momentulu psihicu jace mai afundu. In presér'a evenimentelor mari, a caroru apropiare fiacre o presimte, a caroru inportantia nimenea nu o póte mesurá, cercurile decidetorie de astadi privescu in realisarea acestei politice unu interesu vitalu alu esistentiei nationale. De siguru acésta e o mare, si se adaugemu, o fatala gresiéla, inse asta nu schimba nimicu in lucru. Tiene odata cineva la o atare convictiune, daca se identifica odatata unu interesu national-vitalu — de si numai inchipuitu — cu intemeierea statului nationalu: atunci ar fi mai multu decâtu o naivitate copilerésca a crede, cá s'ar potea renunciá la acésta politica, adeca la unu interesu vitalu, nu sciu pentru ce, dóra de dragulu unor vorbiri frumóse ale unor membri dietali! Rationalminte asia ceva dela nimenea nu s'ar potea pretinde. A fi convinsu cá, esistenti'a nationala numai in statulu nationalu isi gasesce o garantia adevérata, si totu-odata a face concessiuni preten-

siunelor naturale ale statului polyglottu n'ar fi o sacrificare eroica de sine, ci o abdicere nerationala. Dar daca e asia, atuncia, fiacre trebuie se recunósca, cá astadata si unic'a nóstra arma constitutionala: logic'a argumentelor, este neputintiósá. Fiacare manifestatiune nationala din parte-ne, in parlamentu n'ar fi decâtu o lovitura in balta. Póte se ne dóra, dar trebuie se recunóscemu, cá pentru astadata conditiunile unei serióse transactiuni politice lipsescu absolutu.

Inse astfelu de inpregiurari, st. alegatori, veti sci apretiúi motivele mele, si veti corespunde rogarei mele: De a me dispensá pentru astadata dela primirea eventuala a unui mandatu la dieta. Vetis consimti cu mine intru aceea, cá eu de presentu si pe lângá vointi'a mea cea mai buna, nu asiu fi in stare a implini locul meu in dieta.

Totusi numai in parte asiu fi datu espressionu opiniunei mele asupra situatiunei, daca o asi intrerupe aci pentru a me congediá de DVóstre. De aceea numai pentru câteva momente inca solícitezu atentiunea amicabile a DVóstre.

Logic'a argumentelor astadata este nepotintiósá. Inse ce logic'a argumintelor nu póte efeptuí, aceea de regula cu atátu mai iresistibilu se forséza prin logic'a faptelor.

Acésta logica a faptelor este aceea, carea transfórma politic'a de statutu nationalu in manile propriiloru ei creatori cu o potere ireresistibila intr'o politic'a de destructiune.

N'au lipsitu la timpulu seu voci admoniatórié in acésta directiune. Mai bine de unu deceniu a decursu de atunci. Temerile nóstre de atunci incóce s'au condensatu in fapte ponderóse. Politic'a acésta a „marelui statutu nationalu“ in consecinti'a sa naturala a trebuitu se sublege intreit: finantialminte, economice si politice nervulu vitale alu statului nostru. In contra unei atare politice numai unu mijlocu infalibilu esista: realisarea consecinte a politicei acesteia insasi. Totu pasulu cu care inaintámu pe calea acésta, cu intentiunea de a ne apropiá de ideea statului nationalu, ne conduce in fapta cu unu pasu mai aprópe la inevitabil'a derimare interna a acestui sistemul politicu insusi.

Acei cari la timpulu seu au fostu insensibili pentru logic'a argumentelor, asta-di nu se mai potu aperi in contra pressiunei faptelor. Legatur'a logica inse intre politic'a acésta gresita si urmarile ei naturale, nici asta-di nu o pricepu.

Voiescu a emancipá tíer'a in privinti'a economica; voiescu a introduce unu constitutionalismu adevératu, o administratiune sanetósa; voiescu a stirpi coruptiunea, cu unu cuventu: Voiescu se procure conditiunile unei desvoltari sanetóse de statutu. Dara nici asta-di nu voiescu a renunciá la ide'a de statutu nationalu. Si asta-di isi inchipuescu, cá amendóue deodata aru fi posibilu.

Potemu voi a transformá artificiosu unu statutu polyglottu intr'unu statutu nationalu: dara trebuie se renunciámu a priori la desvoltarea sanetósa a statului. Sau, potemu voi o desvoltare sanetósa a statului: atunci inse trebuie se renunciámu la statulu nationalu. Alegerea este libera; dara nu potemu voi deodata amendóue!

Se se incerce emanciparea economica a tíerei. Ea s'ar poté ajunge; dara cu realisarea ei noi amu scóte totudeodata din titieni si punctulu archimedicu de radímu alu acestei insasi politice de statutu nationalu. Nationalitatea magiara si pe lângá supremati'a ei naturala, n'ar fi in stare a'si asecurá, fára puterniculu aliatu, exclusivitatea sa artificiósa. Éra alianti'a acésta, de o insemnate eminente politico-nationala pentru Ungari'a, are pentru aliátulu nostru o valóre mai cá exclusivu politico-comerciala. Se i se ia acésta, si tóta alianti'a e disolvata. Asia dara, amu poté emancipá tíer'a in privinti'a economica; dara n'amu poté-o face, de cátu cu pretiulu statului nationalu.

Se se incerce introducerea adevératului constitutionalismu, a unei administratiuni sanetóse si a nu se mai servi de coruptiune; de siguru o astufeliu de pasire n'ar lipsi a aduce in celu mai scurtu timpu fructele cele mai bune; dara o astufeliu de pasire totu odata ar validá pasu de pasu pe cont'a ideei de statutu nationalu ide'a statului polyglottu. Asia dara amu poté avé adevératulu constitutionalismu, o buna administratiune si morala publica; dara nu le-amu poté avé, decâtu cu pretiulu statului nationalu.

Tare si cu dreptu ne plangemu de defectulu unei activitati sistematice in tóte ramurile poterei guvernamentale. Dara cu nedreptu i se imputa guvernului de presentu, cá face numai o politica din casu in casu. Cá-ci este o mare gresiéla a crede, cá pe bas'a acésta ar fi posibilu o politica sistematica. Fiacare sminta se resbuna totudéun'a

in lini'a prima prin aceea, că ne aduce intru o pozițiune de necesitate; este deci de miratu, dacă noi, luandu o gresita idea fundamentala că punctu de manecare pentru o intréga directiune politica, amu ajunsu pe o cale, carea intru adeveru nu este alt'a, decâtu o seria continua a positiunilor de necesitate. Unde tóte interesele vitali ale statului sunt artificiosu subordonate unui scopu supremu, nenaturalu alu statului, acolo eo ipso principalminte este eschisa o ingrigire rationalu-sistematica a acestoru interese vitali. Acestu defectu de sistemu in politic'a guvernamentală este numai o consecintia logica a efeptuiri sistematie, a gresitei idei fundamentale, a acestei politice insasi. Si éراسi amu poté inaugura o cultura rationalu-sistematica a acestoru interese vitali de statu; dara éراسi n'amu poté avé acésta, decâtu cu pretiulu statului nationalu.

Si prin acésta se manifestéza puterea iresistibila a logicei faptelor! Potemu pecatuí in contra legiloru desvoltarei naturale; dara nu o putemu face nepedepsiti!

Daca nu intrevine unu incidente ne asceptatu, o reinturnare nu e probabila, si asia politic'a acésta, gresita in punctulu ei de manecare, va indepliní iresistibilu cursulu ei. Daun'a ce ea va fi produsu in tóte directiunile va fi necalculabila. Totusi trebuie se Ve marturisescu sinceru, că tóte acestea nu-mi potu tulburá liniscea sufletului. Ori-cátu de daunósa se fia politic'a acésta pentru noi Romanii, ori si catu se impedece ea desvoltarea nóstra nationala, insasi esistenti'a nóstra nationala ea nu o póte atinge, cu atátu mai puțin a o amenintiá seriosu. Sistemele politice pieru, dara popórele remanu. Nici astadata nu va fi almintrea. Si eu am firm'a convictiune, că solidaritatea intereselor vitali ale poporului magiaru si romanu, asta-di inca ignorata, mai curendu sau mai tardiu trebuie se fia recunoscuta in deplin'a ei splendóre, si atunci va fi sositu si timpulu transactionei serióse.

Sosésca acestu momentu catu mai curendu!

Éra pe Voi, st. alegatori, Ve rogu se-mi pastrati si până atunci pretiuit'a-Ve incredere, precum si simpatiele Vóstre, caroru asemenea Ve pastrezu si eu.

Vlaicovetiu, 3 Juniu 1881.

Alesandru Mocioni.

Conferenti'a generala a reprezentantilor romani din Transilvani'a, Ungari'a si Banatu tinuta in Sibiu.

Siedinti'a III.

tinuta in 14 Maiu 1881.

(Urmare.)

Deput. George Popa: Onorati Domni! Intre oratorii cari facura propunerii mele onórea de a reflectá la dins'a, fu antaiu dlu Manole Diamandi (strigari: susu la tribuna!) M'am postatu in mijlocu de sala, crediendu, că de aici se aude mai bine. (susu, la tribuna! urcandu-se la tribuna, continua:)

Onorati Domni! In mijloculu emotiuniloru serióse, spiritulu nostru simte o recreare binefacátore, candu urmamu dlui Manole Diamandi in evolutiunile si asemenarile sale ingenióse. Dara dicál'a e, că tóte asemenarile schiopatéza (Man. Diamandi; ce facu?) schiopatéza. Dintre atâtea schiopatari, voi reflectá la un'a ce s'ar paré mai sprintena. (ilaritate!) Ni-a disu, cumcá solidaritatea se potrivece cu pasivitatea si totu odata cu activitatea asia, cum face generalulu, care nu merge la batalia numai cu infanteria, ci duce si cavaleria si artileria s. c. l. Constatu inse, că dlu Diamandi n'a fostu inca la batalia. Lasu că nu am fostu nici eu, si asia amendoi vomu fi avendu practica prea puțin in strategica, ce la noi n'o cunoscú bine nici aceia cari aru trebuí se o scie; (ilaritate) faptele marturisescu. Nici e minune, că de acolo betranii cei cu esperintia se retragu desgustati (nu'i adeveratu!)

Altmintrea e cu politic'a si cu dreptulu. In acestu studiu multi presenti potu dice: anch'io son pittore, si deci pe acestu terenu putemu desbate, si cá pe acestu terenu se ne pastramu traditiunile nóstre, de aceea am accentuatu omeni'a, adeca voiú cá conceptulu nostru de dreptu se remana eticu (fórté bine!).

Acésta accentuare insémna multu in timpulu modernu, in care, precum dise on. antevorbitoriu profesorulu Bozocca, darvinismulu se respandesce preste sfer'a sciintieloru naturale.

Asia e, că prin Jhering a intratu in sciintiele juridico-politice, prin Schleicher in filologia s. c. l. Dara ilustrulu antevorbitoriu Baritiu, frumusu si bine numitu Nestorulu publicistiloru nostri, carele tocma acum in fói'a sattractéza despre Jhering, ne

arata si partea neacceptabila din acésta nóua directiune a sciintiei. Noi nu vomu poté acceptá, că dreptulu se fia acelu Saturnu, carele insusi manca pe fiii sei, si daca pescele mare inghite pe celu micu, este unu actu de rapacitate din lumea fisica; dara nu e unu momentu din ordinea dreptului si din lumea morala (asia e, fórté bine!).

Nóua directiune póte convení asupritoriloru, cari comitu nedreptatiri, dara nu convine celoru asupriti, cari suferu in nedreptate (e dreptu!). Dreptulu, cá conceptu de fortia, ilu adópta si ilu manuescu aceia, cari au interesu se seduca natiunile si se le irite intre sine (adeveratu!). Dara pentru Romani, dreptulu este unu ce eticu si religiosu (fórté bine, asia e!), este o conditiune de cultura, de care conditiune avemu neaperata trebuintia pentru a ne impliní missiunea nóstra de omu si de natiune (asia e, fórté bine!).

Asia au cugetatu betranii nostri, si totu cu aceste cugetari dorimu si noi se ne recomandamu natiuniloru convietuítore, că in cultura tóte natiunile au interesu solidariu (fórté bine!) de unde urméza, că fiacare natiune de cultura va trebuí se se intereseze de caus'a Romanului (fórté bine!).

Dupa aceste modeste reflexiuni vinu la meritu.

Meritul are dóue parti: un'a e cestiunea de solidaritate, si alt'a cestiunea: că óre se fimu activi ori passivi.

Propunerea mea se refere numai la cestiunea prima. Dara din o parte onorabila li s'a datu desbateriloru o basa mai estinsa, cerendu se se enuntie solidaritatea dimpreuna cu activitatea (asia este!).

Estindu si eu propunerea mea, si ceru se se enuntie solidaritatea cu passivitate pentru toti Romanii, dincóce si dincolo de dealu. (Bravo! fórté bine!)

Pentru acésta propunere nu voiú aduce argumente nóue, ci numai de acele, cari ve sunt cunoscute, si carora ati aplaudatu, candu cu atáta elocentia vi le spuse ilustrulu referentu alu comisiunei, dlu Babesiu.

Lasu, că pentru Romanii din Transilvani'a insasi on. comisiune recunósce si propune passivitatea; deci trecu la Romanii din Ungari'a si Banatu (se audimu!).

Elocentulu referentu alu comisiunei ne spuse, ce mare pressiune facu oficialii administratiunei publice asupra alegérilor, si ce resultatu au acelu alegeri; mai departe că insusi Andrásy, cá foste ministru, a marturisitu, că atari deputati Romani i-ar trebuí cam 30 de insi.

Adeca de reulu pressiuniloru administratiunei, la alegeri reesu deputati mai multu de sam'a dlui Andrásy, si asia, mai multu sau mai puțin, reese acela care place guvernulu, pentru care de adreptulu sau mijlocitu subverséza invoirea guvernulu.

(Dep. Michaiu Popoviciu din Mehadi'a: nu e asia!). Nu e asia d. e. in cerculu dvóstra, acolo e esceptiune. Dara esceptiunea nu sterge regul'a, ci mai virtosu prin esceptiune se vede si se afirma regul'a (asia e!).

De asemenea v'a descoperitu dlu referentu, că intr'unu singuru comitatu romanescu, in alu Temesului, intr'unu anu s'au stersu din listele electorale 9000 de alegatori, pe candu din celelalte comitate in tiér'a intréga nu s'au stersu mai multu de 900 de insi (asia e! reu destulu!).

Ati aplaudatu candu dlu referentu v'a aretatu aceste gravamine, ce privescu legea electorala si modulu de executare alu ei. Dara ati aplaudatu premiseloru, se binevoiti a primí si conclusiunea, ce pe calea logicei urméza din acelea premise, adeca se primiti passivitatea si pentru romanii din Ungari'a si Banatu (nu se primesce!).

Daca romanii din Transilvani'a se plangu pentru legea lor electorala, că e necorespondietóre, apoi pentru noi nu mai puțin daunóse sunt pressiunile administratiunei, ce se facu cu legea electorala in Ungari'a si Banatu (voci: e dreptu, reu destulu!).

Inca un'a si am finitu (se audimu!).

Tinu si eu cu unu on. antevorbitoriu, cumcá delegatii au venitu aici fara instructiuni positive, de aceste nu se mai dau, că le-a petrecutu doctrin'a constitutiunei (asia e!). Dara mai tare de catu instructiunea positiva, mai tare ni este obligamentulu morala (asia e!), carele ni-a remasu si ne constringe a esprimá cugetele si dorinti'a acélora, ce ni-au trimisu (dreptu! asia e!).

Eu sum trimisu din cerculu Radnei in comitatulu Aradului, si tocma mai inainte inalt'a presiedintia dede cetire unei telegrame dela trimitiatorii mei, carea saluta acésta frumoasa adunantia si inchiaie cu „Se traiésca passivitatea!“

Eu n'asi poté reintorná la dinsii cu fati'a

senina, daca nu li-asi fi interprete fidelu, si deci de inchiaiare dicu: Se traiésca passivitatea! (nu primimu pentru Ungari'a!).

Dep. Lengeru: Ne alterandu-se motivele aduse inainte pentru o procedere activa nemarginita, sustínu propunerea facuta.

Presid.: Cuventulu din urma ilu are acum raportorulu comisiunei dlu V. Babesiu.

V. Babesiu: (de pe tribuna tine cuventulu finale, care va urmá in altu Nr.)

(Va urmá.)

Sciri scolastice.

Apropiarea examenelor de véra ne face se deschidemu sciriloru scolastice o rubrica inadinsu.

Relative la scólele rurale avemu o corespondentia din comitatulu Selagiului cu dat'a 14 Maiu, intardiata din caus'a multimei materialului de publicatu. In Tasnad-Sarvad se tñuse inca la 1 Maiu adunarea reuniunei invetiatoriloru romani din acelu comitatu, sub presidiulu on. domnu parochu localu Joanu Colceriu delegatu spre acestu scopu de cátra on. domnu protopopu Demetriu Coroianu dela Santau. Adunarea fú cercetata prea bine de cátra toti docentii; au asistatu inse si membrii de ai comunei, chiaru si cátiva compatrioti magiari, intre cari si on. dnu parochu reformatu C. Farkas s. a.

Dumineca fiindu, sub. s. liturgia scolarii din locu condusi de bravulu lor invetiatoriu dnulu Vas. Popu au cantatu in choru spre mare consolatiune a parintiloru. Dupa biserica adunarea fú deschisa de cátra presiedinte, dupa-ce mai ántaiu se cantá „Imperate cerescu“ si unu scolariu pronuntiá o cuventare. Apoi constituindu-se adunarea prin alegerea de notariu ad hoc in persón'a dlui Dionisiu Valeanu din Cehalu, invetiatorulu isi incepú lectiunile sale din gramatic'a romanésca, apoi continuá cu fisic'a; din ambele sciintie spre deplin'a indestulare a celoru competenti. Dupa-ce se cantara unele poesii romanesci, reuniunea trecú la desbaterea cátoruva cause de mare importantia pentru scóle si invetiamentu si conclusele luate se trecura in procesulu verbale. Dupa terminarea programei dnulu presiedinte inchise siedinti'a, esprimandu'si in termini caldurosi bucuri'a sa pentru ordinea buna in care au decursu tóte lucrarile acelei adunari. In tómn'a viitória acea reuniune se va aduná la opidulu Hatvan.

Unu prandiu comunu la cas'a ospitala a domnului Vas. Popu dede membriloru reuniunei ocaziune de a se cunósce si mai de aprópe. Éta cá aspiratiunile spre adeverat'a cultura si sentimentele nationali se manifesta si mai departe, éra nu numai la Mursiu, Oltu, Ternavi, Cibilu, Temesiu, Bega etc.

— Dela Sacelu — Cacova — Sibielu ne vine scirea, că in acelea trei comune s'au tñutu examenele totu intr'o di, in presenti'a dlui comisariu consistoriale trimisu dela Sibiu. Considerandu distantiile dela Sibiu la tóte acelea comune, nu pricepemu acea scire, de aceea nici nu'i putemu da locu in colónele nóstre.

Nr. 46 E. R.

Regulamentu pentru juriulu de premiare la expozitiunea romana din Sibiu dela 27 Augustu 1881.

I.

Premiile si juriulu de premiare.

1. In conformitate cu dispositiile punctului 17 din regulamentul expozitiunei se voru distribuí mai multe premii pentru cele mai bune obiecte espuse. Premiile voru fi diplome de recunoscintia, medalii si anumite sume de bani.

2. Pentru obiecte espuse ce voru dovedi o deosebita inteligentia a producentulu, se voru dá diplome si medalii; éra pentru obiecte ce voru dovedi o abilitate mai mare sau rezultate mai bune in productiune, se dau premii in bani.

3. Juriulu de premiare se denumesce din esperti, de comitetulu expozitiei in contielegere cu comitetulu Asociatiunei transilvane, celu puțin cu 14 dile inainte de deschiderea expozitiei.

4. Numerulu membriloru juriului se norméza cu câte 5 pentru fiacare din grupele cuprinse in program'a expozitiei.

5. Un'a si aceeasi persóna póte functioná cá membru alu juriului si in o dóua grupa; nu póte fi inse membru alu juriului pentru o grupa anumita acela, care insusi, sau rudenii, sau companionii de ai dinsului aspira la vre-unu premiu alu grupe.

6. Comitetulu expozitiunei va invitá in scrisu pe membrii alesi a participá la lucrarile juriului. Cu acésta ocaziune li se voru comunicá si numele celorualti membrii, precum si unu esemplariu din acestu regulamentu, unu esemplariu din programulu expozitiei si o consemnare a premiilor, ce sunt a se distribuí.

7. Juriulu de premiare se aduna in dío'a de deschidere a expozitiei la 8 óre deminétia in o localitate dela expozitie, designata spre acestu scopu.

Membrii presenti alegu din sinulu lor unu presidentu si unu secretariu.

8. In loculu celoru ce nu se voru fi infacisiatu până a dóua di dupa deschiderea expozitiei, membrii presenti ai juriului voru inlocuí pe cei absenti prin alte persóne capabile, sau voru distribuí locurile vacante intre sine cu observarea celoru din pt. 5.

9. Dupa complectare, juriulu se desparte in atâtea sectiuni, câte grupe sunt prevediute in regulamentul expozitiei.

10. Sectiunile se constitue indata alegandu'si unu presidentu, care are a functioná si cá secretariu si cá raportoru alu grupe.

11. Un'a si aceeași persóna nu pôte fi presidentu in mai multe sectiuni.

12. Presidentii sectiunilor voru primí dela comitetulu espositiunei o consemnare numerisata a obiecteloru espuse in grup'a anumita.

13. Membrii sectiunilor cu ajutoriulu acestoru consemnari voru cercetá mai deaprópe si-si voru dá parerile asupra obiecteloru espuse in grup'a loru. Cá studiulu loru se se póta face fára conturbare, le va stá espositi'a si atunci deschisa, candu publicului nu'i este permisa intrarea.

14. Pe timpulu visitarei unei grupe din partea sectiunei juriului, nu este permisú cá esponentii grupeí se fia de fatia; de asemenea este interdisu altoru persóne a se amestecá in consultarile juriului. Numai in casu candu sectiunea ar avea lipsa de óre-cari informatiuni, presidiulu va invitá pe esponentulu respectivu a fi de fatia spre a dá informatiunile cerute.

15. Esaminandu sectiunile obiectele espuse, voru avé se'si dea pe scurtu la protocolu o parere despre ele, indicandu obiectele cele mai eminente, cari voru meritá a fi premiate, precum si premiulu ce are a li se conferi.

16. Decisiunile se facu cu majoritate de voturi. In casu de divergentia asupra conferirii premiului, e de a se desemná la protocolu si parerea minoritatiei.

17. Terminandu-si sectiunile lucrurile, voru incunoscintiá pe presidiulu juriului care immediatu va convocá siedinti'a generala a juriului intregu. Acésta se va tîne celu puçinu cu 2 zile inainte de inchiaierea espositiei, pentru-cá obiectele premiate se se póta vedé si cu distinctiunea dobandita.

18. In siedinti'a generala a juriului raportorii sectiunilor voru raportá in scurtu despre parerile si propunerile cuprinse in protocoalele respectiveloru sectiuni. Pe bas'a acestoru raporturi juriulu face concludu definitivu asupra distribuirei premiilor de ori-ce natura.

19. Conclusele juriului se facu cu majoritate absoluta a voturilor membriloru presenti, votandu si presidentulu. Fiindu voturile egale, se voru trage sorti indata, la fati'a locului.

20. Cerendu trei membrii, votisarea se face prin siedule.

21. Propunerile ce intr'o sectiune au fostu facute cu unanimitate de voturi, siedinti'a juriului le va poté schimbá numai in casu exceptionalu si pe bas'a principieloru pentru premiare de sub p. II.

22. Satorindu-se definitivu list'a celoru premiați, ea se va subsemná de presidentulu, de secretariulu si de 2 membrii ai juriului.

23. Distribuirea premiiloru se face prin presidentulu Asociatiunei transilvane, in modu festivu, in localulu espositiei, fiindu presenti membrii comitetului Asociatiunei, ai comitetului espositiei si ai juriului de premiare. Presidentulu va introduce festivitatea distribuirei premiiloru prin o cuventare acomodata, éra obiectele premiate, pe cátu se pôte, se voru aratá „in natura”, indicandu-se si motivele pentru premierea loru.

24. In o rubrica speciala a listei premiatiloru, premiatulu sau delegatulu densulu, ce se va legitimá spre acestu scopu, va adevérí prin subscrierea propria primirea premiului.

25. In restimpu de 4 septemani dupa terminarea espositiei, secretariulu juriului va face unu raportu in scrisu despre espositi'a intérga si despre premiile distribuite, alaturandu list'a originala a premiatiloru. Raportulu acesta va fi subscrisu de presidentu si secretariu, si se va asterne comitetului espositiei.

II.

Principii pentru premiare.

26. De óre-ce scopulu principale alu espositiei arangiate de Asociatiunea transilvana nu este concurenti'a pe piatilele cele mari, ci a dá o icóna despre starea actuala a productiunei de totu felulu, cum se afla ea asta-di la poporulu romanu din patria, si pe bas'a acestoru constatarí a dá impulsu spre mai mare progresu in ramurile de productiune, cari se voru dovedí mai acomodate impregiurariloru nóstre economice si spirituale; pentru aceea la conferirea premiiloru nu se va cautá atátu la o perfectiune absoluta, cátu mai multu la inteligenti'a si ostenél'a pusa in confectionarea unui obiectu anumitu, sau la folosulu cel'u pôte avé in impregiurarile actuale pentru viati'a poporului nostru.

27. Purcediendu din acestu punctu de vedere dara, nu se voru premiá numai obiecte de o perfectiune estraordinara, ci si de acelea, cari pôte au óre-cari defecte, dara totusi dovedescu o inteligentia deosebita, sau o laudabila nisuintia spre progresu. Dela sine se intielege, cá lucrari cu totulu defectuóse nu se potú premiá, nici chiaru in casulu candu in vre-o grupa nu s'ar aflá nici-unu obiectu dupa dreptate vrednicu de a fi premiatu.

28. In casulu candu vre-o grupa ar cuprinde mai puçine obiecte vrednice de premiatu, decum este numerulu premiiloru hotarite gentru ea, juriulu pôte se confere premiile disponibile pentru obiecte eminente din alta grupa inrudita.

29. Candu pentru vre-unu premiu óre-care ar intrá in concurentia producentulu cu eventualulu posesoru alu obiectului, sau cu vre-o societate, institutu, espositie subventionata, totudeaun'a se va preferi producentulu.

30. Negotiatorii potú primí premii pentru obiectele espuse numai in casu candu voru dovedí, cá si afara de timpulu espositiei, desfacu marfuri de aceeași calitate, cá cele ce sunt a se premiá.

31. Esponenti, cari sunt posesori numai ai unui singuru esemplariu (d. e. vita alésa, unu armasariu s. a.) se voru premiá numai in casulu, candu voru fi fostu timpu mai indelungatu in posesiunea acelu obiectu si astufeliu voru fi doveditu sau o inteligentia si grigia deosebita pentru tînerea obiectului in stare buna, sau unu progresu imbucuratoriulu fatia de impregiurarile in cari traiesce.

32. Unu esponentu pôte primí in un'a si aceeași grupa numai unu premiu in bani, inse mai multe diplome sau medalii.

33. Sub conditii egale se prefera esponentulu premiatu in o grupa, esponentulu, care nu a dobanditu inca vre-unu premiu, chiaru in casulu candu obiectulu espusu de dinsulu ar apartíne altei grupe,

Comitetulu centrale alu espositiunei.

Parteniu Cosm'a,
presidentu.

Eugenu Brote,
secretariu.

Sciri diverse.

— (Convocare.) Alegatorii romani de deputatu dietalu din cerculu Cisnadiiei sunt invitati a se intruní Vineri 12/24 Juniu a. c. la 11 óre a. m. in localulu din gradin'a „Flora” din Sibiu, unde delegatii ce iau representatu la conferentia tînuta in Sibiu la 12 Maiu, isi voru face raportulu loru asupra concluseru acelei conferentie.

Sibiu, 6/18 Juniu 1881.

E. Macellariu.

J. Popescu.

— (Convocare.) Despartimentulu alu VIII alu Asociatiunei transilvane pentru literatura romana si cultur'a poporului romanu 'si va tînea adunarea generale la 3 Juliu 1881 c. n. in comun'a Stremti (Diod). La acésta adunare se invita toti domnii membri ai Asociatiunei din acestu despartimentu, precum si toti iubitorii din inaintarea binelui comunu si a culturei poporale.

Din siedinti'a subcomitetului alu VIII.

Alb'a-Jul'i'a, in 3 Juniu 1881.

Joanu Popescu, directoru.

Rubinu Patitia, actuariu.

— (Convocare.) Onorabilii alegatori de partid'a nationala din colegiulu electoralu Abrudu-Rosi'a, sunt invitati a se presentá Domineca in 26 Juniu anulu curente dupa amédia la 3 óre in siedinti'a clubului nationalu tînenda in casin'a romana din Abrudu, spre a primi raportulu delegatiloru despre rezultatulu conferentiei electorale tînuta in 12, 13 si 15 Maiu a. c. in Sibiu.

Abrudu, in 15 Juniu 1881.

A. Filipu,
presedintele clubului.

— (Concertu.) Pianistulu dlu Domeier, care in tur'a sa de concerte a fostu si la Bucuresci, unde a avutu onórea a cantá in palatulu regalulu inaintea M. S. Reginei Elisabet'a, a sositu in Sibiu, unde in decursulu acestei septemani va dá unu concertu.

— (Trup'a teatrala a dlui J. D. Jonescu din Bucuresci), care avendu concessiunea gubernului ungurescu, se afla in Brasiovu, unde dá representatiuni teatrale, precum aflamu din sorginte privata, va vení si la Sibiu. Considerandu cá teatrulu acestui orasiu de prezentu este ocupatu de cátra trup'a germana a dlui F. Dorn; considerandu cá aflandu-ne in saisonulu de véra alu bailoru, in care societatea romana de aici se respandesce pe la bai si pe la tiéra, noi ne permitemu atátu in interesulu publicului romanu, cátu si alu bravei si bine-cunoscutei trupe de sub abil'a si inteligent'a directiune a dlui J. D. Jonescu, cá daca se pôte, se isi amane venirea sa la Sibiu pâna in lun'a lui Augustu a. c., candu teatrulu cetatiei va fi liberu si candu cu ocasiunea adunarei generale a „Asociatiunei transilvane” si a espositiunei nationale din acestu anu se va concentrá unu publicu românú destulu de numerosu, care va fi fórté recunoscatoriulu dlui J. D. Jonescu pentru placherile artistice, ce i le-ar oferí cu acea oca-siune. Dara fia acuma, sau in Augustu, dlu Jonescu si trup'a sa potú fi siguri, cá voru fi bineveniti in mijloculu nostru si cá voru aflá concursulu celu mai caldurosu din partea publicului romanescu de aici.

I. B.

— S. Sebesiu, 19 Juniu n. Alegatorii romani din cerculu electorale alu S. Sebesiului in adunarea din 16 Juniu au decisu in unanimitate abtînerea dela alegeri. Ceea ce se face cunoscutu asta-di si onor. comitetu electorale din Sibiu. Asia dara romanii nu au si nici nu potú avé candidatú — arménú. — Acesta va fi, ba mi se pare securu, cá e alu Sasiloru, cáti sunt pe partea gubernului. Nu'mi potú intipuí, cá acum remanendu singuri sasii alegatori, totu se aléga pe unu nesasu. Mai slabu testimoniu nu si-arú poté dá decátu acesta. In acésta privintia asteptamu si noi rezultatulu cu mare curiositate.

Z.

— Domnii: Petru Dulfu, talentatulu nostru poetu tineru, si Emiliu Vajda, docente la gimn. unitariu din Clusiu, obtînusera dilele aceste dela universit. locala la facultatea filosofica diplomele de doctori summa cum laude; primulú din limb'a romana, latina si filosofia —

publicandu si o disertatiune de interesu literariu, conformu criticei comisiunei censuratórie, „Alexandri Vazul müködése a román irodalom terén Kolosvárt, Stein Jánosnál”; alu doilea din limb'a si lit. germana si magiara. — Primiti espresiunea stimei mele.

— (Pretiiurile cerealieloru). In urmarea multoru ploí pretiiurile in piati'a Sibiului se urcasera tare; dupa-ce inse de câteva zile avemu timpu frumosu si plóua une-ori numai cá se móie pulberea pe deasupra, eri Marti, au mai scadiutu. De altumentrea era bine, cá pretiiurile se remana ceva mai urcate, cá-ci economii platescu dilele de lucru destulu de scumpu, dela 70 cri pâna la 1 fl. pe di, fára mancare.

— (Mobilisari in miniatura). Asta-séra pléca de aici batalionulu alu 3-lea din regiment. Mecklenburg-Strelitz Nr. 31 in comitatulu secuiescu Ciucu (Csik-Gyergyó), unde asistenti'a militara fú chlamata prin telegrafu. Ni se spune, cá si dela Brasiovu s'au mobilisatu câteva companii totu in Secuime. Asia dara curutii dau de lucru lobontiloru; numai cátu acestia au poterea in mana, si tîne minte, cá ii voru trantí. Frumosa activitate electorala, decorata cu baionete si cu sabii stralucitórie prea frumosu la sórele din Juniu! Contradantiu secuiescu. Ni se asigura, cá partid'a lui Tisza este decisa a scóte cu ori-ce pretiu pe curutii Bartha, Orbán, Ugron din colegiele loru. Kossuthianii aveau pâna acum 70 de locuri in dieta; pentru periodulu urmatoriu de trei ani ei isi pusera in Ungari'a si Transilvani'a candidaturi la 145 de locuri.

— Dela Lugosiu avemu sciri fórté urite: plesnirea in fácia a solidaritatiei si a ori-carei discipline de partida. Asia se tînu ómeni de votulu datu si de parol'a seriósa? Numai cá-ci dn. Al. Mocioni nu a primitu candidatur'a, densii votara cu majoritate passivitaea. Alti candidati nu mai aveau?

Pretiiurile cerealeloru

si altoru obiecte de traiu au fostu la

21 Juniu st. n. in Sibiu:

Gráu, dupa enalitati	1 hectolitru fl. 7.—8.—
Gráu, amestecat	1 „ „ 6.20—7.—
Secara	1 „ „ 5.40—5.60
Papusiou	1 „ „ 4.50—4.80
Ordiu	1 „ „ —.—
Ovesu	1 „ „ 2.30—2.50
Cartofi	1 „ „ 1.60—2.—
Mazare	1 hectolitru fl. 8.50—10.—
Linte	1 „ „ 10.—12.—
Fasole	1 „ „ 4.50—5.—
Lardu (slanina)	50 Kilogram. „ 35.—36.—
Untura (unsóre topita)	50 „ „ 34—35
Carne de vita	1 „ „ 44—46
Oua 10 de	„ „ —.15

Cursulu bursei din Vien'a si Pest'a

in 20 Juniu st. n.

	Vien'a	Pest'a
Rent'a de auru ungurescu	117.40	116.40
I emissiune de oblig. de statulu dela drumulu de feru orientalu ung.	91.15	91.30
II emissiune de oblig. de statulu dela drumulu de feru orient. ung.	111.—	110.25
Oblig. de statulu dela 1876 de ale drumului de feru orient. ung.	96.25	96.25
Inprumutulu drumuriloru de feru ung.	134.—	134.—
Obligatiuni ung. de rescumperarea pamentului	98.50	98.50
Obligatiuni ung. cu clausula de sortire	97.75	97.50
Obligatiuni urbariale temesiane	97.50	97.50
Obligatiuni urb. temesiane cu clausula de sortire	97.50	97.25
Obligatiuni urbariale transilvane	97.50	97.50
Obligatiuni urbariale croato-slavone	98.50	—.—
Obligatiuni ung. de rescumperarea diecimiei de vinu	96.—	95.75
Datorie de statulu austriacu in chartie	76.85	77.10
Datorie de statulu in argintu	77.65	77.75
Rent'a de auru austriacu	94.—	93.75
Sorti de statulu dela 1860	132.30	132.—
Actiuni de banca austro-ung.	824.—	822.—
Actiuni de banca de creditu ung.	353.—	356.50
Actiuni de creditu aust.	353.10	354.70
Sorti unguresci cu premii	123.50	123.75
Scrisuri fonciari ale institutului „Albin'a”	—.—	99.—
Galbini imper.	5.50	5.52
Napoleoniduru	9.36 1/2	9.29
100 marce nemtiesci	57.10	57.10

Cursuri de Bucuresci in Lei noi (franci).

18 Juniu. st n. 1881.

Obligatiuni rurali din 1880 convertite cu 6%	1. 100.— b.
Inprumutulu Oppenheim (Londra) din 1866 cu 8%	„ —.— „
Obligatiuni dominiali cu 8%	„ 108.— „
— Creditu fonciariu rurale cu 7%	„ 106.— „
— Creditu fonciariu urbanu cu 7%	„ 104.— „
Inprumutulu municipale alu capitalei din 1875 cu 8%	„ 109.— „
Actiunile caliloru fer. rom. (Berlin) din 1866 cu 5%	„ —.— „
Obligatiuni din 1868 cu 6%	„ —.— „
Prioritati cu 8%	„ —.— „
Actiunile bancei nat. rom. de 500 franci	„ 1430.— „
Actiunile bancei Romani'a din 1869 de 200 franci	„ 360.— „
Daci'a-Romani'a unite	„ 250.— „
Rent'a romana din 1875	„ 89.— „

Diverse:

Argintu contra auru	100. 3/4
Bilete hipotecarie contra auru	—.—
Florini val. austriaca	„ 215. 1/4 „

Editoru si redactoru responsabile: **G. Baritiu.**
Tipariulu lui **W. Krafft.**